

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput VI. Ante ultimum Tragœdiæ actum, prodeunt varii reproborum
Actores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

nerabundus obvertes mancipio fors
 diaboli. Quid dices, dum adstabis
 tuo Judici? Non credidisti hæc? ergo
 fuisti perfidus; credidisti? ergo fuisti
 impius, & pro alterutro crimine con-
 demnandus.

CAPUT VI.

*Ante ultimum Tragædiæ actum pro-
 deunt varii reproborum
 actores.*

PRoduximus improbos tanquam
 primorum scelerum reos ad mag-
 num forum, ad celeberrima comitia,
 ad terrificum tribunal, ad latè patens
 & immensum illud theatrum, ad æ-
 ternam ignominiam illudendos ac
 detestandos. Jam superest ut illi
 omnium oculis objecti, coram in-
 omnium luce & conspectu ab homi-
 nibus, Angelis, dæmonibus, Deo co-
 arguantur ac condemnentur, ut ita
 tandem veluti publico totius universi
 præconio voce & tabellis notentur,
 & sempiternæ infamiæ objiciantur.
 Postquam cœlum, terra, sol, sidera,
 ele-

elementa, muta omnia atque inanimata impios redarguerint, & tota rerum universitas conspiranti voce clamaverit, quod olim in consilio suo Judæi contra Christum! [a] *Reus est mortis*: Surgent mox contra impios Catholicos, Gentiles, Ethnici, Turcæ, infideles omnes, quorum virtus major à sola natura, & imbecilli ejus lumine, quàm Christianorum cum natura eadem, à gratia, ejusque clarissima luce. Hic ergò cum impio Christiano gentilis. Tunc Christianus? Ubi religio, ac sacrorum cultus? Is Christianus qui nec templa, nec aras, nec focos sacros, nec sacrificos, nec vestales ullas, neque divinos homines reveretur? Qui templa velut arces propugnat, impugnat, expugnat? arasque pro heris habet, neque amicus, aut inimicus est usque ad aras, sed & inter templum, & altare fundit sanguinem, vel in ara est factus? Christianus tu? Imò infideli deterior. Jurabas trecentos Joves ac
Deos

a *Matth.* 27.

Deos omnes passim , & quidquid in
tartaro est dæmoniorū ; juratus verò
etiam Evangelii, & crucis attactu peje-
rabas. Cùm rebus adversis affligeba-
ris, mox erumpebas in verba blasphem-
iæ , & incesto ore superos omnes
persequeris. Contra illos assurgunt
Turcæ , de quibus ita scribitur. [a]
*Inter Mahumetistas nullus tam durus
casus eis contingit, ut fracti impatien-
tia redigantur in blasphemia ; verum
quidquid evenit, non stomachantur ut
aurigæ & nautæ, sed illud habent in ore,
laus Deo. Pergent illi in suis accusa-
tionibus. Sacerdotes ac sacrorum mi-
nistros, itemque viros religione Deo
consecratos contemptui habuit, illo-
rum famam petulantissimè traduxit,
odio sectatus est, nomen fictis crimi-
nationibus, ac mendaciis obscuravit.
Surget tunc Alexander Magnus qui
Jaddo Sucania sacerdoti adgenicula-
tus ; Attilus, qui Divi Leonis oratio-
ne cicuratus, Persæ prisci apud quos
Magi in summo honore ! Galli vete-
res*

a Nicol. Clem. l. 1. cap. 15.

res qui Druydas suos maximè venerati, Romani Confules, quorum fasces Vestalibus occurrentibus inclinatis; sententiæ capitis (illis casu intervenientibus) revocatae. Et hic Christianus his adversa gerens omnia; Hicci- ne Christianus divitiarum regnorum- que helluo, cui uni (ut olim Pellæo Juveni) non suffecit orbis, quique obulo mundi ultimo per fas & nefas inhians, in Lazarum Epulone crudelior vixit? & hic se Christianum jactat? Surget contra illum Crates, qui opes in mare mergere, quàm ab illis in vitia mergi maluit. Tu auro, & ostro in vestibibus gravis, & si pretium specto non pileos, sed arces in vertice geris, quotidieque nova ac novè ingeniosus in his nimis, stipes in cæteris, somnias. Surgent ergò viri non tantum Ninivita, sed & Romani & Graeci, & Persæ, & Tartari, & Turcæ, & Indi, tota denique Barbaria contra impios Catholicos. Sed dum de Ethnicis sermonem instituto, ecce tibi assurgunt Catholici electi, & contra

contra Catholicos in reproborum
classe constitutos debacchantur. Qua-
les hic audiuntur innocentium contra
nocentes querelæ? Hinc apparent vi-
duæ, pupilli, orphani, clientes, servi,
ancillæ, afflicti, cæsi, trucidati, & lu-
culentis affecti injuriis. Inde impiï
heri, iniqui judices, crudeles exacto-
res, tyranni, prædones, homicidæ,
pyratæ, & id genus vultures, leones,
harpia. Discutiuntur jam causæ, quæ
à tot sæculis abditæ latuerunt: con-
cutiunt Judicis tribunal lamenta vi-
duarum, gemitus oppressorum, pau-
perum lachrymæ, fletus orphano-
rum, vulnera occisorum, sanguis
Martyrum. Illic modò è latebris in
lucem prodeunt omnes iniquorum
advocatorum strophæ & technæ,
quæstiones eorum, qui aliquando
pro decem obolis in vincula conjecti
sunt. Quibus pro aliquot terunciis
dictus est dies; qui pro leviori verbo
graviter percussi sunt in maxillam.
Tunc Deum habebunt Patronum;
quem

quem hic videbantur habere adversarium ; tunc potentes potentiorum se sustinebunt. Tunc redundantur dentes eorum , quibus calamitosos morderunt ; ungues quibus laceraverunt ; calces quibus percusserunt , ritus canini quibus infilierunt frendentes , hirsuta capita , quibus terruerunt , & omnia cornua , quibus impulerunt , ventilaverunt & quasi comminuerunt. Post hos omnes tandem accedet sævissimus omnium accusator , qui per excellentiam vocatur accusator fratrum suorum , cacoedæmon , multo acrius quam unquam Tullius vel Clodium , vel Verrem , vel Catilinam , vel Antonium accusabit. Hic teste D. Augustino præsto erit , & recitabit verba professionis nostræ , & objiciet nobis in faciem quidquid fecimus , & quidquid peccavimus , & quo loco , & quidquid facere debueramus. Audite hic ejus orationem omni jambo , & satyra acerbiorum , Augustini verbis contextam. [a]

Æquissime Judex,
a Orat. contra Judæos & Pagan. F. 6. c.
Psal. 88. 5. *inqui-*

inquiet, *judica*. *Judicium & Justitia*
preparatio sedis tuae. Judica meum esse,
qui tuus esse noluit, meus est, me-
cum damnandus est, post renuntiatio-
nem, ut qui invasit pannos meos? Quid
apud ipsum impudicitia faciebat, qui
ipse renuntiaverat? Quid intemperan-
tia? Quid avaritia? Quid ira? Quid
superbia? Quid cetera mea? Postremo
fugientem à me, confugientem ad te,
postea, cum meis, quibus renuntiave-
rat apprehendi, invasore detinui. In ipsa
quodammodo mea possessione à me appre-
hensus est. Quid enim in circo faciebat,
atque ibi furias, lites, insanas voces,
inanesque victorias miscebat, cum jam
à se alienus sibi met videbatur? Quid in
theatro faciebat renuntiator turpium
voluptatum? Quid in amphitheatro,
crudelitates sevas oculis suis intuendo?
Hec omnia mea post renuntiationem in-
vasit, meus esse voluit, & mea concu-
pivit. Judica, judica equissime, quia
quem tu non dedignatus es tanto pretio
liberare, ipse mihi se postmodum voluit
obligare. Non potes non sententiam con-

tra hos perfidos pronuntiare, eosque mihi adjudicare. Mei enim semper fuerunt, & in omnibus voluntati meae satisfecerunt. Tui erant, quia tu eos creaveras ad imaginem, & similitudinem tuam; perditos quoque proprio tuo sanguine redemeras; sed obedientiam, quam tibi debebant, excusserunt, & mihi per omnia paruerunt: mandata tua praevaricati sunt, & mea semper observarunt. spiritu meo vixerunt; opera mea imitati sunt, vias meas ambulaverunt. Vide itaque *Aequissime*, quanto potius jus meum in illos sit, quam tuum. Nihil illis dedi, nihil pollicitus sum, corpus meum pro illis non pependit, & tamen meis praeceptis per omnia, non tuis paruerunt. Si mandarem illis, ut jurarent, peierarent, furarentur, occiderent, adulterium committerent, & nomen tuum abnegarent, omnia hac animo promptissimo fecerunt; pro te autem, qui Deus, & Creator, & Redemptor eorum es, qui largitus illis eras opes, vitam, salutem, qui & gratiam illis offerebas, & gloriam pro-

miser.

mittebas, & qui super hæc omnia passus eras in cruce, ne minimum quidem pro his omnibus periculum adire voluerunt. Quoties tu ad ostia eorum venisti ulcerosus, nudus, pauper, atque famelicus; Illi tamen magis solliciti fuerunt, quomodo canes, & equos saturarent, quàm ut tibi stipem darent; magis quomodo adium suarum parietes serico, auro induerent, quàm ut te detritâ veste cooperirent. Justum igitur est, ut vel semel tanta Majestatis tuæ injuriam, & contemptum ulciscaris. Hæc erit amarulenta illa dæmonum accusatio. Ea omnia dicta à me, dicentur olim, sed alio longè tono, in magno illo foro.

OBSERVATIO MORALIS.

Superest, ne nobis exprobretur à viris Ninivitis, quod pœnitentiam non egerimus, jam dum licet agamus, ne pœnitentiam nos non egisse, dum animam agemus, nos pœniteat. Uti contigisse fœneratori cui-dam scribit Joannes Algrinus Episc.

[a] & Cardinalis. Hunc quoties sanum valentemque adhortatus est sacerdos, ut ad certum, ac securum se reciperet pœnitentiæ asylum, semper cum fastidientis quadam stomachi nausea regeffit; huic negotio suum adhuc superesse tempus, nondum supremum sibi illuxisse diem, neque solem in proximo minari occasum ultimum, paulatim tamen adrepsit non suspecta, lethalis ægrotudo, aditumque stravit secururæ morti. Jamque iterum monetur à Sacerdote æger, periculum ne contemnere velit, hoc saltem prehensus rerum articulo, pœniteret scelerum, perque usurpata Ecclesiæ Sacramenta laboraret pro impetranda Numinis gratiâ. Sed & ille cantilenam suam rursus cantare, & consuetum illud repetere cæpit, nondum omnes effluxisse horas, diesque; amplexaturum se pœnitentiam, quo tempore opportunissimum videbitur. Tandem cùm sensim & valetudo increaseret, & fata propius accede-

a *Specul. Exempl. V. pœnitentia.*

derent, & fortius instaret sacerdos, subito ille magnis vocibus lamentabiliter inclamavit. *O pœnitentia ubi es? de cætero pœnitere non valeo, hoc judicante justo Judice, quia facere pœnitentiam dum potui, nolui.* Ita infelicissimus sine resipiscencia, & testimonio dolentis animi super peccatis, æternum perit. Adeste vos hic qui cum pigro vultis, & non vultis, quando monemini de exacta conscientia cultura; quorum tota voluntas ad resipiscendum est marcida, enervis, elumbis. Mihi credite, nascentur denique nova vobis desideria, utinam nõ & fatua, quibus prior segnities vestra plectatur. Clamabitis olim & vos; *O pœnitentia, ubi es?*

C A P U T VII.

Pronuntiatur faustissima in electos sententia.

A Ntequam proferamus in medium fortunatissimam illam sententiã, quã electi æterno præmio afficientur, & coronã gloriæ immarcessibili redi-